

# KÜMME AASTAT SAJAST

10. keskkooli lõpetajatel on tava panna lapsedki oma vanasse kooli õppima. Nii astusin ka mina kümme aastat tagasi septembris kooli poole. Isa käekõrval, kes oli sama kooli aastaid tagasi lõpetanud.

Esimesse klassi minnes olin minagi koolist, täpsemalt juba koolimineku mõttest vaimustuses. Esimese päeva elamus on hästi mees: «Ema, kui sa teaks, kuidas nad karjuvad!» Ja kui päris aus olla, võttis aega küll, et sellega harjuda. Tegelikult suutis minu algusaastade kool sisendada aukartust koolimaja, direktori ja õpetajate vastu. Suur osa seiles turvalisuse ja kaitstuse tunde tekitamise oli kooli toleagtsel direktoril Tarmo Kerstnal. Koolimaja ise tundus päratu suur. Eriti suur tundus keeruga trepp, mis aja-aga meie silmis aina väiksemaks on jäänud. Oleks vale öelda, et me oleme üle kasvanud — oleme hoopis läbikasvanud. Nüüd tean, et ajad, mil mina kümnendas koolis õppima hakkasin, olid hiilgeajad. Elujõu olid sisse saanud iga-aastased võimlemis- ja muusikapeod. Et peole esinema pääseda, oli tarvis kõvasti harjutada ja mitmest sõelast läbi käia. See oli suur tunnustus ja kahtlemata ka innustaja, kui nende lepidudele esinema sai. Kül-

lap on paljud edasises elus ära kasutanud just seda «Vane-muise» lavalt pärit esinemisjulgust.

Keskastmes pändi meid vastavalt aja nõudele hoolsalt ja usinalt pioneeritööd tegema. Parimad võisid kord aastas maleva kangelase stendi ees auvalves seista. Ja need, kes seisid, olid endiga rahul. Kool oli saanud kuidagi ideekeskseks. Korraldati terve hulk igasuguseid malevakoondusi, rivivõistlusi jne. Aga küllap ollakse selles eas niivõrd ametis iseendaga, et suurt aega järelemõtlemiseks ei jää. Tagantjärele on muidugi naljakas, kui nüüd äkki selgub, et eredamad mälestused oma keskastme kooliajast on ikka seotud pioneeritööga. Tegelikult osati meid vägagi hästi kogu seda palagani (pa'u) vabandust, aga nii see tänasel päeval tundub) kaasa tegema panna. Ja meie tegime. Teisiti polnudki see mõeldav.

Keskkoolis on õpilased küllaltki asjalikuks läinud. Kõik ajavad ikka mingit oma asja, kes vähem, kes rohkem. Otsitakse oma nägu, mõni on juba leidnud ja kannab. Meid ei saa enam kimpu kõita ja min-gisse kasti lahterdada. Oleme nii erinevad! Ja meil on erine-

vad mõtted. Üldiselt arvatakse, et meie koolis on võimalik õppida. Need, kes kõik aastad on selles koolis õppinud, kipuvad tihti rohkemat nõudma. Olen veendunud, et just see nõudlikkus ja rangus on samast koolist külge jäänud. On ka sellekohaseid arvamusi, et kooliselisel kujul tuleks kiiremas korras kinni panna. Siiski valdav on arvamus, et kui valik tehtud, poleks tarvis kõiki aineid peensusteni õppida.

Tihti kurdetakse, et õpetajatest ei peeta enam niivõrd lugu nagu varem. Seda kõikide õpetajate kohta küll öelda ei saa. Nendest, kes kümneid aastaid meie koolis on töötanud, on saanud legend. See legend on õpilaspärimus, mida suusi suhu levitatakse.

Arvamine, et õpilane on koolis mõõduv nähtus, ei pea päika. Mõõduv nähtus võib olla direktor, õpetaja. Õpilane on jääv. Õpilane on alati noor, värske, täis tuhandeid mõtteid ja soove. Kui ei oleks õpilast, vaevalt üks asutus saja aasta juubelini oleks jõudnud — ta oleks lihtsalt enne väsinud.

Soovin oma koolile palju vahvaid õpilasi ja õpetajaid ka järgmisteks aastateks.

ILONA LEIB,  
õpilane